

גליון זה נחנב ע"י ש.ש.ב.מ.
לפרנסה בהרחבה והצלחה
בכ"ע וכל מילי דמיטב

וישלח תשפ"ג גליון קלג שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מייכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומחוני טב.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוה"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי ותומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגנשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעייש
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי זכה ליר"ש,
הצלחה בכל טוב, בזה ובבא,
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הנ"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטווית מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים אר"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך בפיץ פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלו"ב ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת וגו' כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשתי מחנות. וברש"י: נתמעטו זכותי ע"י החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא שמא משהבטחתיני נתלכלכתי בחטא ויגרום לי לימטר ביד עשו, ע"כ. ויש לתמוה בדבריו, שהתחיל לומר שמתירא שנתמעטו זכותיו, ואח"כ אמר שמתירא שנתקלקל בחטא. ונראה לתרץ עפ"י מה שאמרו (יומא לח:): אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא, שוב אינו חוטא שנאמר 'רגלי חסידיו ישמרו'. והנה כשנשא יעקב את לאה, היה בן פ"ד שנים (רש"י כט: כא), ועוד נתעכב בבית לבן שבע שנים אחרות בעבור רחל, ואח"כ עוד שש שנים בעבור הצאן, נמצא כשיצא יעקב מבית לבן היה בן צ"ז שנים. וידוע שדרך העולם שהבן ימות בפרק שמת אביו או אמו, ויצחק חי ק"פ שנה, נמצא עתה לפי טבע העולם כבר עברו על יעקב רוב שנותיו, שהרי אף אם יהיה כפי שנות אביו שהיו יותר ארוכות משנות רבקה אמו [שנולדה אחר יצחק ומתה לפניו], הרי הוא עתה בן צ"ז, והרי מובטח לו שלא יחטא, ואין לו כלל לירא מן החטא.

אלא דעדיין יש לחשוש משום דאם היו לו זכיות הרבה, שמא יאריך ימים יותר מאביו, כדאמרו (יבמות נ:): זכה מוסיפין לו. ואם יוסיפו לו שנים, יתכן שעדיין לא עברו עליו רוב שנותיו, ועדיין יש לו לירא מן החטא. אולם עתה שיש לו יראה שמא נתמעטו זכותיו, ואם נתמעטו הרי בודאי שלא יוסיפו לו חיים, ואם לא יוסיפו לו חיים א"כ כבר עברו עליו רוב שנותיו ואין לו לירא מן החטא, וא"כ צריך להבין מפני מה נתיירא כלל מן החטא.

ויש לתרץ עפ"י מה שנראה מדברי יעקב, שעיקר חסדי הקב"ה עמו היה בענין הממון, וכמו שסיים בדבריו לומר 'כי במקלי עברתי את הירדן ועתה הייתי לשתי מחנות', ולכאורה יותר היה לו לתלות חסדי המקום אליו ששמרו מעשו ולבן. וי"ל, דעל מה

תולדות הבן לאשרי זי"ע

תפילתו היתה במסירות נפש גדולה עד למאד, גם כאשר חלה ברגליו ומצב בריאותו היה רופף ולא היה יכול לעמוד על רגליו מפני יסורים גדולים, היה עומד במשך שעות ארוכות לתפילת שמונה עשרה כולו דבוק ביוצרו מבלי תזוזה, ומניח ידו על הפתקאות הרבות שהניחם בסידורו, ושופך לבו לאביו שבשמים כשפניו יוקדות ולוהטות מעוצמת התלהבות קודש כשהוא מעתיר בבקשות ובתחנונים כבן המתחטא לאביו על כל הבאים לקבל ברכתו לרפואה וישועה.

כשנתיים לפני פטירתו כאשר שהה במרכז רפואי תל השומר, היה מאריך מאד בתפילת העמידה במשך שעות רבות, וביקש מהצוות הרפואי שאין צורך להביא עבורו ארוחת צהרים, כי בצהרים אכל את ארוחת הבוקר.

בשנותיו האחרונות כשנבצר ממנו ללכת לבית הכנסת עקב חולשתו הרבה, היה מתפלל תפילת שמונה עשרה באריכות רבה בביתו. פעמים רבות תפילתו היו מלוות בזעקות ובבכיות גדולות עד שהיה נשמע גם לעומדים בחוץ, והיו שואלים את הרבנית ע"ה האם קרה ח"ו דבר מה.

פעמים היה מתפלל על חולה במשך כל הלילה עם בכיות נוראות, כאשר הוא בעצמו היה מתבטא כמה פעמים לחולה או למבקש ישועה שבא אליו 'התפללתי עליך כל הלילה'.

גם כאשר הרופאים אסרו עליו לבכות מחמת בריאות עיניו, אבל אהבת ישראל היתה בוערת בקרבו, והיה בוכה במשך שעות עבור חולים אשר בקשו את ברכתו, וכאשר מצבו של החולה היה מסוכן היה מתאמץ בכל כוחו בתפילה כשהוא רוקע ברגליו בחוזקה.

פעם אחת אמרה הרבנית ע"ה: אנשים חושבים שאחרי מסירת הפיתקא וברכתו, מסתיים הענין. אולם באמת אח"כ הוא מתפלל רבות ובוכה, ומזה נחלשת בריאותו ונקרע לבבו. (ברכה משולשת)

איש מסכן ושכיר יום אשר כשכיר יקוה פעלו כדי חייו, מתוקה שנת העובד, ושמח במעט אשר חנן ה' אותו על המחיה ועל הכלכלה אשר כלכלהו לחם לפי הטף, וכשיגבה שכרו ויהיה לו אך הלחם אשר הוא אוכל, הוא שמח וטוב לב. וזהו "יש מתעשר ואין כל", כי לא יקוה לעושר, שאין בידו רק לחם ושמלה ומסתפק בו, וזה עשיר השמח בחלקו. אך "מתרושש והון רב", כי כל אשר יוסיף הון, יחסר לו יותר, אם כן מתרושש מדי יום יום, כי אם ביום הראשון יש לו אלף, מתאוה לאלפים, ואם ביום השני מרויח עוד אלף וכבר יש לו אלפים, הרי חסר לו יותר אלפים, ונמצא שמתרושש מדי יום יום אשר יוסיף עושר.

וזהו הענין שאמר עשו ליעקב "אחי יש לי רב יהי לך אשר לך", ואמר יעקב "קח נא את ברכתי אשר הובאת לך כי חנני אלקים וכי יש לי כל", כי עשו אמר "יש לי רב", ומאחר שכבר יש לו הרבה, הוא חפץ בכפלים, כמו בעל המנה שמבקש מאתים, ומה בצע בהקרבת מעט מנחה לאיש עשיר כזה. ועל זה השיב לו יעקב, אם בעיניך דבר מועט הוא, "קח נא את ברכתי", ואל תחוס עלי, "כי יש לי כל", והוא אצלי מיותר לגמרי, ואצלך על כל פנים תצטרף להון רב אשר אתך, אחר אשר לא שבעה לך נפשך באשר לך. (קומץ המנחה כי תבוא).

לע"נ הרה"ק ר' מנחם ב"ר יעקב דוד מאמשינוב זצ"ל י"א צ"ל י"א טו כסלו במקום דבעינן נגיעה, לא מועיל דאינו חשיב חציצה. הנה בדברים דאיכא פסול חציצה, יש לעיין אם בעינן נגיעה ממש, או דלא בעינן נגיעה ממש, אלא סגי אם דבר המפסיק ביניהם אינו חשיב חציצה.

וכתב האבני נזר דאין צריך נגיעה בפועל, אלא סגי במה שאינו חשיב חציצה, ולכן בנוגע חציצה בכלי שרת, אע"ג דבעינן לקיחה בגופו של כהן, וחציצה פוסל, מ"מ אין צריך נגיעה ממש, רק שלא יהא דבר חוצץ. וז"ל (יר"ד סי' רס"ו אות י'): ביומא (דף נח). אמרו: הניח מזרק בתוך מזרק וקיבל בו את הדם מהו, מין במינו חוצץ או אינו חוצץ. ופירש"י: חוצץ, ונמצא שאין קבלה זו בכהן, שהרי אינו אווחז במזרק שהדם בו, עכ"ל. ופירושו, דכתיב 'ולקח', שתהיה לקיחה בעצמו של כהן, ומשמע שצריך ליגע בכלי שרת, ואעפ"כ אמר מין במינו אינו חוצץ, משום דאף דבעי לקיחה בעצמו של כהן, מ"מ לא בעי נגיעה, רק שלא יהיה דבר חוצץ בין ידו לכלי שרת, עכ"ל.

אבל בנוגע תקיעת שופר, כתב האבני נזר דבעינן נגיעת התוקע בשופר בפועל, ולא סגי אם אינו חשיב חציצה, דהרי אמרו (ר"ה כז): ציפהו לשופר זהב במקום הנחת פה, פסול. וכתב שם הריטב"א, וז"ל: דהוי חציצה, דבעינן שלא יהא חוצץ כלום בין השופר והתוקע, עכ"ל. וקשה דהרי הכלל הוא ד'כל לנאותו אינו חוצץ'. ותיירץ האבני נזר, דאף ד'כל לנאותו אינו

שהצילו מעשו ולבן, אין סברא לומר שינכו לו מזכותיו, שהרי כך הבטיחו הקב"ה מתחילה 'והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך', וכמו שפירש"י שהבטיחו כן מפני שהיה מתיירא מעשו ומלבן, ובדבר שהקב"ה הבטיח אין מנכין לו מזכותיו על כך (כמו שהוכחנו פרשת ויצא אות כב). ולכן נתיירא יעקב עתה רק מפני ריבוי הממון שמא ינכו לו מזכותיו.

ואם תאמר שהממון בא לו מחמת מזלו הטוב, ולא היה בזה שום נס ושום שכר כדי שיתמעטו זכותיו משום זה, ואין לו מה לחשוש מכך, א"כ לפי"ז יש לתלות כן גם על חייו שיתוספו לו שנים מחמת המזל, שהרי בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזלא, ואי יתוספו חייו, נמצא שעדיין לא עברו עליו רוב שנותיו, וא"כ שפיר יש לו לחשוש שמא נתקלקל בחטא.

ולכן הוצרך גם לטעם של מיעוט זכותיו וגם לטעם שחשש מן החטא, כי הדגיש יעקב לומר שיעיקר פחדו מפני רוב הממון שיש לו, שבכך ימעטו זכותיו, וכדי שלא תאמר שאין לחשוש מכך כי זה בא לו מחמת מזלו הטוב, על כך הוסיף לומר גם חושש שמא נתקלקל בחטא, וכונתו היה לומר דאי לא שייך חשש שנתמעט זכותיו מחמת הממון היות שבה לו מחמת מזלו הטוב, ממילא איכא החשש מהחטאים, כי ע"י המזל אפשר שיתוספו לו גם כן שנות חייו, ונמצא שעדיין לא עברו עליו רוב שנותיו ועלול לחטוא, כי אין לו את הבטחת השמירה למי שעברו רוב שנותיו. (זרע שמשון אות ב').

לע"נ הרה"ק ר' ישראל ב"ר דוד משה מטשאקוב זצ"ל י"א צ"ל י"א טו כסלו מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו. ג' במסורה, דין, ואיך "נפתלי אילה שלוחה", ואיך "והנה יד שלוחה". ונראה שירמזו מה שפירש"י בפרשת ויחי עה"פ "בקברי אשר כריתי לי", שנטל יעקב כל כסף וזהב שהביא מבית לבן, ועשה אותו כרי, ואמר לעשו טול זה בשביל חלקך במערה. והנה ידוע דע"י ערעור עשו במערת המכפלה, שלחו לנפתלי שהוא "אילה שלוחה", להביא השטר מכירה, ובתוך כך חושים בן דן הרגו לעשו (ע' סוטה יג), ובהו מובן המסורה, "מנחה היא שלוחה" - שנתן לו הכל במתנה, ועיד"ז "נפתלי אילה שלוחה" להביא השטר מכירה, ובהו "הנה יד שלוחה" של חושים בן דן בהריגת עשו.

קח נא את ברכתי אשר הובאת לך כי חנני אלקים וכי יש לי כל. שלמה המלך ע"ה אמר (משלי יג): "יש מתעשר ואין כל מתרושש והון רב", ויראה ביאורו כי אמרו חז"ל (קה"ר א:לב) 'אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, דיש לו מנה מבקש מאתים, ולפעמים

א ולא דמי להא דמצינו גבי קדושת בכור, דבעינן נגיעה ברחם בפועל, ולא סגי במה שאינו חשיב חציצה, כדכתב הרמב"ן (הלכות בכורות פ"ג), וז"ל: מין במינו חוצץ בבכור, דפטר רחם אמר רחמנא, וכל דלא נגע ברחם לאו פטר רחם. עכ"ל. וקדושת בכור שאנו, כי יש דין מיוחד בקדושת בכור שיקוקה לנגיעה ברחם בפועל, וזה שאמרו דחוצץ, אע"ג דבאמת לאו חציצה הוא, אבל סו"ס אין זה נגיעה. ב וכן ביאר הגר"ז (מובא ביד הלוי יומא שם), דזה ספיקת הגמ' שם אם מין במינו חוצץ, דאע"ג דבשאר דוכתי מין במינו אינו חוצץ, מ"מ בדין עבודה דבעינן לקיחה בגופו של כהן, דלמא בעינן נגיעה בידו ממש, ולא מהני הא דהוי מין במינו. ולי"כ בתפארת ישראל (ובתיים פ"ג מ"ה, מקואות סוף פ"ח מ"ה) דמין במינו אינו חוצץ פירושו שנחשב כאילו אין כאן חציצה, אלא יש כאן איר שמפסיק, אבל אינו מועיל להחשב כאילו הם נוגעים. וראה שו"ת אבני נזר (א"ח סי' תל"ג אות ד-ו). ג א"ח סי' תל"ב אות א' במכתבו לבעל חלקת יואב. ועי' חלקת יואב א"ח סי' ג, ובהקדמה שם. ועי' שו"ת אבני נזר שם סי' תל"ג.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די צייגונג פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי און חזון יחזקאל - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

חוצץ, מ"מ אינו מועיל שיחשב כנוגע, דסוף סוף אינו נוגע בשופר עצמו אלא בזהב, וצריך שיהיו שפתי התוקע נוגעים בשופר עצמו.¹ [ובנוגע טבילה, כתב מהרא"ל צינץ (משיבת נפש סי' ב) דבעינן נגיעה ממשי, וז"ל: לענין מקוה לא שייך הכלל דמין במינו אינו חוצץ, דכיון דכתוב על בשרו, מה בכך שהוא מין במינו, הא מ"מ אין המים נוגעין בבשרו].

לע"נ הרה"ק ר' ישראל ב"ר שמואל אליהו ממודוץ זצ"ל י"א י"ג כסלו

ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה היא בית לחם. איתא במדרש (פ"ב:ט): סמוך למיתה קבורה. ונראה בביאור הדברים, דהנה הטעם דאסור להלין המת אלא א"כ הלינו לכבודו להספידו כראוי, או אם צריך להמתין על קרובים, כמבואר בסי' שני, ולא דוקא אם מלינים עד למחר, אלא אפילו אם קורבים בלילה, עוברים ע"פ על עשה "כי קבור תקברנו ביום ההוא", כן כתב החיי אדם (בקונטרס מצבת משה אות י"א) בשם לחם משנה (פט"ו) מהלכות סנהדרין¹. ואף שלא מצאתי שם דברי הלחם משנה שצ"ל לזה, ואדרבא מלשנו של הרמב"ם משמע דהעשה 'כי קבור תקברנו ביום', הוא דוקא בהרוגי ב"ד, אבל בשאר מתים אין כאן אלא לאו דלא תלין ע"ש, וכן מצאתיו מפורש בשו"ת הרדב"ז (ח"א סי' ש"א) ע"ש, מ"מ מי שממחר לקבורו הרי זה משובח. והנה אצל רחל שמתה בדרך במקום נכריה אשר לא ידעו גודל צדקתה לא המתינו מאומה, וזה הכוונה "ותמת רחל ותקבר", מיד סמוך למיתה, כי לכבודה לא היו צריכין להמתין כי היה "בדרך אפרתה".

ולא אמנע מלהעתיק פה אזהרה גדולה מאממ"ר גאון ישראל שליט"א (בעל העט סופר), אשר הדפיס בהקדמה לח"ב מספר המקנה וז"ל: באתי לעורר על מנהג שנתחדש לשם שמים להרבות כבוד ת"ת, דמניחין בר מינן ר"ל כמה ימים יותר מחוק מלכות בלא קבורה כדי שיבואו רבנים ורבים ממרחקים, רחמנא לצלן מכבוד הזה, כי בא לבזיון, כי העם מתרחקים להיות בטהרה או מנושאי המטה². ועובדא ידענא דארון אלקים החתם סופר זצוק"ל נסתלק ביום ה' כ"ה תשרי שנת ת"ר לפ"ק לאחר תפלת שחרית, ובערב באישון לילה אצל נרות דולקים היו עושין הקבורה, ואילו היה מניחין עד למחרת בודאי היו באים אלפים לכבודו.

לע"נ הג"ר חנוך העניך ב"ר מרדכי פישמאן זצ"ל י"א י"ג כסלו

רוח תשימו בין עדר ובין עדר. יש לומר ברמז, כי יעקב אבינו ראה דוחקם של ישראל בעניות (ע' זוה"ק משפטים דף קט"ז), וקשה עניות בתוך ביתו של אדם יותר מחמשים מכות (ע' ב"ב קט"ז), וזה בחינת 'עדר' היינו העדר וחיסרון כיס דקשה מכולם. לכן ביקש יעקב אבינו מהקב"ה שיהיה רווחה בין עדר לעדר, בין העדר להעדר, כדי שנוכל לשלם החובות, ולמען ינפש עדי ירחם ה'. (תורת יחיאל)

ויהי בצאת נפשה כי מתה. צ"ב כי זה כפל הלשון. ונראה לי כי קמ"ל אשר לא יצאה כי אם "נפשה", אך רוחה - רוח החיים עודנו שם בחיים על קברה להתפלל על בניה. וכמו שאמרו בתנא דבי אליהו רבה (פרשה כ"ח) עה"פ "כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה"

ד וכמו שכתב הרטב"א (שם), וז"ל: ומכאן שאף בנפח בו מבחוח ולא נתן פיו בשופר לא יצא, עכ"ל. פי', דכיון שצריך שיגוע שפתי התוקע בשופר ממש, א"כ אם הרחיק מפיו ותקע, אף שאין שם שום חציצה, דאורי לא נחשב חציצה, מ"מ לא יצא ידי חובה. ולכן פסלו בנפח בו מרחוק. וכ"כ הרמב"ן (בדרשתו לר"ה ד"ה צפהו זהב). ועי' אבני נזר (י"ד סי' רס"ו אות י"ט, רס"ג אות ו').

ה וז"כ בקובץ הערות (סימן פ"א סעיף ד) וז"ל: לענין טבילה אפילו לא יהא דבר חוצץ כלל, אלא שלא יגעו המים בגופו ע"י הפסק אויר, ג"כ לא עלתה לו טבילה, וא"כ נהי דמין במינו אינו דבר החוצץ, מ"מ לא נגעו המים בגופו.

ו כ"כ בשו"ע הרב (סימן ע"ב סי"ב), ורש"י (סנהדרין מו): ומינ"ח (תקל"ז).
ז גם בזמנינו דמניחים את המת במקרה, ולא שייך טעם זה, אבל ע"ש שכתב טעמים נוספים שלא לעכב הקבורה.

(ירמיה לא:יד), אל תיקרי "רחל" מבכה על בניה, אלא "רוח אל" (השכינה) מבכה [שם] על בניה". ולכן רוחה של רחל מרחף ומצפה שם [במקום שהשכינה מבכה על בניה] עד "ושבו בנים לגבולם" בב"א³. (תורת יחיאל)

לע"נ הג"ר חיים דוד ב"ר אריה זאב ליבוביץ זצ"ל י"א י"ג כסלו

עם לבן גרתי. ותר"ג מצות שמרתי. בספרי אתון דאורייתא (כלל כ"ב ד"ה והנה) דייקתי, דאחד אינו נחשב חסרון, מהא דפריה ורביה נחשב בקידושין (דף לד): למצות עשה שאין הזמן גרמא. ולכא"ו קשה, דאמאי אין זה מצות עשה שהזמן גרמא, הלא אין מצוה זו נוהגת ביוה"כ לדיעות הסבורים (ר"ן יומא עג): דה' עינויים הם מדאורייתא. ועל כרחק צ"ל דכיון דנוהג מצות פריה ורביה כל השנה מלבד יום אחד, לא חשיב חסרון, וחשיב שפיר מצוה הנוהגת כל השנה.

וענין דאחד אין נחשב חסרון, יש לומר דהוא מפאת חשבון הכולל, דהתכללות הפרטיים נחשב ג"כ לדבר אחד. [כידוע בחשבון של גימטריא, דמוסיפים מספר אחד מצד הכולל, והיינו כל התיבה ביחד].

והנה המהרש"א (סנהדרין יט): כתב וז"ל, הקשו המפרשים כיון דיעקב קיים כל התורה, א"כ למה נשא ב' אחיות, דהוא דבר שעתידה תורה לאסור. ויש לומר כי אי אפשר היה לו ליעקב להינצל מאיסור ב' אחיות שעתידה תורה לאסור, כי באמת רחל נתקדשה לו מן הדין בשכר שבע שנים וכו', אך כיון שעדיין אז באמת לבני נח לא נאסרו ב' אחיות, הרי גם לא נתקדשה לו בביאה, ולא היו קדושי לאה קדושי טעות, דיעקב ודאי לא היה עושה בעילתו בעילת זנות, והשתא אף אם היה מגרש אחת מהם, לא היה יכול לקיים דבר שעתידה תורה לאסור, דמן התורה איזה מהן שגירש הוה ליה השניה אחות גרושתו, כיון דבאמת שניהם היו מקודשות לו, ושניהם ודאי לא היה אפשר לו לגרש, עכ"ל. וכוונתו דכיון דרק ממתד חסידות קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה, וכאן לא היה יכול יעקב לעשות כפי מדת החסידות, דא"כ היה מוכרח לגרש שניהם.

אבל קשה דסו"ס לא קיים דין זה דאסור לישא ב' אחיות, ואיך אמר "עם לבן גרתי" ותר"ג מצות שמרתי, הרי חסר מצוה אחת. אבל לפי הנ"ל דאחד לא חשיב חסרון, שפיר קיים תר"ב מצות - מספר תר"ג, וזה ג"כ מפאת דחשבון התכללות חשיב ג"כ אחד. ואולי זה הטעם דהתורה נקרא "ברית", דהוא תר"ב, דרומז דקיום תר"ב חשיבי קיום תר"ג, ואם מבטל מצוה תר"ג, נענש על העבירה ההוא, אבל תר"ב אשר קיים יש להם שפיר מדריגת קיום תר"ג. (בית האוצר ח"א כלל מ"ח).

לכות מ.מ.ב.ה. להצלחה בחינותיו החדש

וישלה יעקב מלאכים. פירש"י: מלאכים ממש. וכבר תמהו המפרשים על תיבת 'ממש' להבין הכוונה. ונראה לענ"ד, דאמרו רז"ל (אבות ד:ג) העושה מצוה אחת קונה ובורא לו סניגור, והיינו מלאך טוב שמליץ עליו, והנה כמו שאנחנו רואים בגשמיות, שאם אשה חושבת ומסתכלת בהריונה באיזה דבר, אז יכול הולד להיות דומה לאותו דבר, ולא שוה להוריו, וממילא אין לו ממנו נחת רוח. כמו כן במלאך הרוחני הנברא ע"י מצות האדם, שאם עשה המצוה בלי חיות אלא כמצות אנשים מלומדה, או לשם פניה, אז נעשה המלאך הנברא מזאת המצוה בעל מוס באיזה אבר, ואם

ח ידוע דהפשט והרמז מכוונים, וכיון דרחל מבכה שם על קברה, א"כ גם הרמז דקאי על השכינה דמבכה על בניה, היינו שם במקום קבורת רחל.

ט יש להעיר מה שכתב ד'נפשה' של רחל מתה, אבל 'רוחה' של רחל מרחף שם על קברה, דבזה"ק (פרשת אחרי דף ע:), איתא, דאחר פטירתו של אדם, ג' חלקי הנשמה והיינו 'נפש' 'רוח' 'נשמה' מתפרדים, ה'נפש' שורה על המצבה, ו'רוח' מנוחתו בנן עדן התחתון, וה'נשמה' בנן עדן העליון, ע"ש. וא"כ רק נפשה של רחל מרחפת על קברה, ולא רוחה. וצ"ל דמה שכתב ד'רוחה' של רחל מרחפת שם, הכוונה לנשמתה, ולחלק הנפש שלה. ומה שכתב ד'נפשה' של רחל מתה דכתיבי 'בצאת נפשה', הכוונה לנפש החיונית. ואינו מדבר כאן מחלק הנשמה - נפש ורוח - של רחל.

האדם מצפה שיהיה לו ממנו איזה שום תועלת, הרי זה לשוא, כי אין בו ממש. וזה שפירש"י דמה שאמר הכתוב ששלח יעקב מלאכים שיושיעוהו מצרת עשו, דזה היה מלאכים 'ממש', שאותן המלאכים שעשה יעקב במצוותיו היה בהם 'ממש', ויכלו לעזור לו.

וישלח. אותיות 'וי שלח', רומז לאומרם ז"ל (ב"ר עו:ח) והובא ברש"י עה"פ "ותעבור המנחה על פניו, דיעקב היה שרוי בכעס שהוצרך לשלוח כל זה לעשו. וזה שרמז הכתוב כאן 'וי' היה ליעקב, שהצטער על 'שלח', שהוכרח לשלוח מנחה לעשו.

לע"נ הג"ר חנוך העניך ב"ר מרדכי פישמאן זצ"ל י"צ י"ג כסלו

אין לתלות בספק קבר בא"י דזה של גוי. מכתבו (של הג"ר אשר זאב ורנר) בשאלתו הגיע אלי, ואחרי שעיינתי בדבריו, נראה לי שיסוד חוות דעתו בנידון קבר הנמצא לא מסתבר כלל.

הלא כה המה דבריו: "בא"י היו עד עכשיו מליונים יהודים ויותר מזה גוים וכו', ואם נמצא שם קבר, ספק זה קבר של גוי וכו', ומותר לפנות העצמות כי הם מהרוב שהיו גויים", עכ"ל.

הנה הנחה זו אינה נכונה, ומיום התנחל ישראל על אדמתו ישבו בה רוב ישראל, הלא במלכים כתוב "יהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרוב". ואוכלסים אלה לא נהיו פתאום ביום אחד "רבים" כחול אשר על הים "לרוב", אך על ידי פריה ורביה במשך מאות שנים, היו הולכים ומתרבים עד הגיעם לידי כך שהיו "רבים כחול אשר על שפת הים לרוב".

ואם כן, גם קודם לזה היה מספרם רב במשך ימים רבים, וכמנהג העולם הם שבקו שם חיים לכל חי ומצאו את מנוחתם כבוד באדמת ישראל. ואם קודם לזה כך, כל שכן אחרי כן כשהיו כבר "רבים כחול אשר על הים לרוב", היו הולכים ופרים ורבים (דמה בנפשו הרביה של אוכלסים ש"רבים כחול אשר על שפת הים לרוב"), ונפטרים מן העולם ונקברים בקברי ישראל.

די אם מצב כזה היה מימות שלמה במשך מאה שנה, או מאה וחמשים שנה, שכל הגוים אשר היו על אדמת ישראל הם מיעוטא דמיעוטא, בצירוף הדורות הבאים, הלא גם הרוגי נבוכדנצר נקברו בארץ (זבחים ק"ג).

גם בבית שני היה מספרם רב מאד, צא ידידי וחשוב מהאמור בפסחים (דף סד:) כי היו שם פסחים כפלים כיוצאי מצרים, ועל כל קרבן פסח ומנו

יותר מעשרה, חוץ מטמא ושהיה בדרך רחוקה. גם יוסיפוס פלביוס מעיד כעד ראיה (הוא היה כהן) שמליונים יהודים היו באים להראות ברגלים. וכך היה הדבר רבות בשנים עד החרבן, וכמנהג העולם היו נפטרים ונקברים בארץ.

והנחתו שגויים היו בארצנו יותר מיהודים, לא נתנה להאמר כלל! הלא אמרו (מגילה יד.) דהיו "נביאים כפלים כיוצאי מצרים". וע' ברמב"ם בהקדמתו ליד החזקה שכתב [בנוגע חכמי המסורה], וז"ל: כל אלה החכמים הנזכרים הם גדולי הדורות, מהם ראשי ישיבות ומהם ראשי גליות ומהם סנהדרי גדולה. ועמהם בכל דור דור אלפים ורבות ששמעו מהם ועמהם.

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה – ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכון עבודה ברורה

אפשר להשיג הספר בארה"ב: הרב יצחק מיטניק שליט"א 732-987-4733
 בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

חדש ויצא לאור

חדושי רבנו חיים הלוי

על הרמב"ם
 עם מורשת הגר"ח

• כך ראשון •

י"ל מחדש בתוספת מבואות, ציונים, עיונים, מורות, מקורות ומילואים

מהדורה מושקעת ומורחבת
 בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאהרן
 הרבה שנים ביגיעה עצומה

החידוש הוא פרי עמלנותו המאויינת של הרב
 המלומד פנחס אפרת, מחבר ספיקות
 (תקצ"ט)

מכון מורשת הגר"ח
 moresheshagrich@gmail.com

הפאה ראשית:
 עם הספר 'לעושי'

לוחות ברז
 המצוות
 המצוות

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד
 דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכון דורות ישרים:

- ת"ח יר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פריאות, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיתות די שטיין בלייבט אין דעם אוועק פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איין וויסען ווען עס ווערט רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג. און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.
- מ'אזט איין וויסען ווען עס ווערט רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג. און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלידיגע אופן פון **מכון דורות ישרים** זעהט מען עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אהרן: **יצא חרץ צו אידשקייט, שיתקם לבו לשמים לטובה** (ס'טוישט די גאנצע מענטש), ונראה מלאים (וועסט זעהן האונדער). מקען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
 dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883